

REJESTR DOTYCZY:

BORTNOWSKI Władysław

s/c i

z d.

± 12 listop. 1891 w Radomiu

kraj:

+ 21 listop. 1966 w Glen Cove, L.I.,

kraj: U.S.

pochowany:

nr grobu:

Nr rejestracyjny

233 / 66

*2763

Nota zamieszczona:

w tomie I

części pierwsza

Indeks

odzn. VIRTUTI MILITARI

Copyright: 1970

B.O. Jeżewski

Źródła i bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

U w a g i:

Generał bryg.

Nota:

Przypisy:

- ~~173~~ - sprzeczność odnośnie m. urodz.: Łoza podaje Radom, inne źródła -
249 Żytomierz; dwóch synów w US., jeden na imię Krzysztof.
Odzn. fr.L.H. kmd., belg. Leopolda Ofic., , łot. Lacpl. 3 kl.

Źródła i bibliografia:

znak rozpoznawczy

Dziennik Polski 25.11.66- nekrolog /koło Wyzsz.Dcow/	18/25.XI.66/ ✓
S.Łoza "Czy wieśb kto to jest" W-wa 1938/	1o5 "
SKO - karta ewidencyjna	4o1
WEP Panu t.II.82	109/II.82)
Tydzien Polski 5.12.66 - wspomnienie piora T.Alf- Tarczynskiego	47/5.XII.66/
RoczmOfic.1932.14.482 generał br.1.1.32. /*12.11.1891/ V.M.,K.N.,PR4, KW4, KZzł.	12o/32/
Roman Abraham " Wspomnienia wojenne znad Warty i "zury" s.137,147,152,167,168,188,189,190, 199, 2o4.	256 256
Karta ewidency. u ofic.łączników.PKR przy London Appointment Office	4o2
Dwie fotografie	417.
W 50-lecie W.S.W. w Wie s.72, 235,28o,281,283	289 (pam.

SEKRETARIAT
KÓŁ ODDZIAŁOWYCH

"GEN. i PŁK"

CZŁONKOWSKA KARTA EWIDENCYJNA

GEN.

1) NAZWISKO i IMIĘ :

BORTNOWSKI
Władysław

2) STOPIEŃ WOJSKOWY i STARSZ.
lub DATA AWANSU:

generał dywizji
marzec 1939.

3) DATA URODZENIA:

12.11.1891

4) RODZAJ BRONI (SŁUŻBY):

piechota

5) OSTATNIE FUNKCJE w P.S.Z. w OKRESIE 1939-1946 ROKU (wymienić 3 ostatnie funkcje i podać oddział w którym były pełnione) :

Inspektor Artylerii

Dowódca Artylerii

niewola niemiecka 1939 (21 września) - 1945 (29 kwietnia)

6) SPECJALNOŚCI WOJSKOWE:

7) OSTATNI STAN ZDROWOTNY:

a) obecny według oceny własnej

dobry.

b) ostatnio posiadana kategoria zdrowia w wojsku

A.

8) STAN RODZINNY:

9) samotny (tak - nie)

c) ilość dzieci w wieku szkolnym do lat 18-tu

10) żonaty

żona

d) ilość dzieci w wieku powyżej 18 lat

2 synów

e) miejsce (kraj) zamieszkania rodziny

Kanada, Edmonton

9) ZAWÓD CYWILNY:

10) NABYTA SPECJALNOŚĆ I WYSZKOLENIE PO WOJNIE:

11) OBECNY RODZAJ ZATRUDNIENIA:

*pielęgniarka
w szpitalu dla
niepełnosprawnych*

12) CZY NALEŻY DO INNEJ ORGANIZACJI O CHARAKTERZE KOMBATANCKIM ALBO SPOŁECZNYM POZA KOŁEM CEDZIAŁCZYM - (wymienić nazwę tej organizacji):

*Koto 1. dyw. piech. Leg + S. P. K. + Koto generała
W. D.*

13) DOKŁADNY ADRES POCZTOWY:

*Mableton Park - Hospital
Tonbridge - Kent.*

14) UWAGI:

S. † P.
Gen. Dyw.

25/XI

WŁADYSŁAW BORTNOWSKI

oficer 1 Bryg. Leg., b. szef sztabu 3 Armii w kampanii 1920 roku, b. d-ca 3 dyw. piech., b. inspektor armii, b. d-ca armii „Pomorze“ w kampanii wrześniowej, kawaler orderu Virtuti Militari, odznaczony czterokrotnie Krzyżem Walecznych, orderem Polonia Restituta 2 kl. i wieloma innymi odznaczeniami — zmarł w Stanach Zjednoczonych A. P.

O czym zawiadamia z głębokim żalem

**Koło Generałów i Pułkowników
b. Wyższych D-ców**

6356

POGRZEB GEN. BORTNOWSKIEGO

Nowy Jork (Pr.) — Zwiłoki ś.p. gen. Władysława Bortnowskiego spoczęły na polskim cmentarzu w „Amerykańskiej Częstochowie“ u Paulinów, w Doylestown (Pennsylvania).

W pogrzebie wzięły udział poczty sztandarowe kół SPK z Nowego Jorku, Filadelfii i stanu New Jersey. Po nabożeństwie w bazylice M.B. Częstochowskiej modlitwę nad grobem zmówił kapelan SPK, ks. Tyczkowski. Przemawiali: w imieniu SPK prezes Gierat i w imieniu Inst. Piłsudskiego — sen. Kleszczyński.

Gen. Bortnowski: - Kataliz.

Praca: w lesie (nadzór)

gamekeeper - obsługa terenów
myśl. ~~tereny~~

pracy w laboret. chem. (biolog)
(skompletowanie prawe - uzupełnienie)

praca w terenie - pomiary drzewa
measure.

Rozdział

Źródła, bibliografia:

~~Nekrolog w Dz. Pol. 24.3.60.~~

Rozdział

247 (Ames ten ostatni rozdział) (6,8)

254 rozprawy w lesie

256 Abstrakty

258 36 Dni.

284. Polacy w W. Górze (482)

401

402

405

417 fotogramy.

240?

Uwagi:

10/m 42 i 72)

47. (5. VII 66)

56-A (29. IX. 73)

107 (I. 391)

122 (I - VII)

187

200

201

209 A (II. 239, 241)

210

212 A

219 1/2 (178 i 104 m. 1.

222 - A

230 - A i 104

Printed in Great Britain

216-A

233 A

235

241

Wzniesiono pomnik Gen. Bortnowskiemu

DOYLESTOWN, PA. — Przed dwoma laty na łamach „Nowego Dziennika” dr Antoni Gładysz pisząc o pięknym Cmentarzu Matki Boskiej Częstochowskiej w Doylestown, Pa. rzucił myśl ufundowania w czynie społecznym pomnika na grobie wielce zasłużonego Generała Dywizji Władysława Bortnowskiego. Rzucone hasło zostało przyjęte entuzjazmem przez Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce.

W ciągu dwóch lat dzięki Redakcji „Nowego Dziennika” zebrano na ten cel fundusze, za które ufundowano piękny pomnik zasłużonemu Generalowi Dywizji i nieugiętemu Polakowi, który przez całe życie walczył o Polskę, jej byt i pełną niezależność.

Władysław Bortnowski jako młody student Uniwersytetu Jagiellońskiego wstąpił do Związku Strzeleckiego, by pod rozkazami Komendanta Głównego Związku Józefa Piłsudskiego przygotować się do służby żołnierskiej w przyszłym wojsku polskim. W chwili wybuchu pierwszej wojny światowej miał za sobą cztery lata studiów medycznych i ukończoną oficerską szkołę strzelecką. W dniu 6 sierpnia 1914 r. wyruszył na wojnę z Oleandrów w Krakowie, będąc już Komendantem 4-go plutonu, 4-ch kompanii i 5-go batalionu Pierwszej Brygady Józefa Piłsudskiego. W dniu 23 grudnia 1914 r. został ciężko ranny pod Łowczówkiem. Po dwóch miesiącach wrócił na front i tu walczył w Pierwszej Brygadzie.

Po odmowie przysięgi, którą Niemcy usiłowali narzucić Legionom, W. Bortnowski zostaje internowany w obozie w Benjaminowie, gdzie przebywał do marca 1918 r. Z miejsca tegoż z trudem przedostaje się do Krakowa i tu melduje się u Komendanta Głównego konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej (P.O.W.).

W sierpniu tegoż samego roku zostaje wysłany do Komendy P.O.W. Nr. 3 w

generatów.

W dniu 21 września 1939 r. Gen. Bortnowski dostaje się do niewoli niemieckiej, gdzie przebywał pięć i pół roku. Obóz jego uwalnia armia amerykańska. Dalsze jego koleje życia nie były usłane różami. Borykał się na obczyźnie jak każdy żołnierz, pracując ciężko na kawałek chleba. Droga do kraju została dla tych bohaterów zamknięta.

Układy Jałtańskie w skutkach swych okazały się tragiczne dla Narodu Polskiego, który w czasie II-giej wojny wykazał największy hart ducha i największe bohaterstwo na wszystkich frontach i pobojuwiskach.

Gen. Władysław Bortnowski przed śmiercią wyraził życzenie aby jego ciało spoczęło na Cmentarzu Matki Boskiej Częstochowskiej w Doylestown, Pa. Życzenie jego zostało spełnione.

W dniu 23 września b.r. odbędzie się w Częstochowie

Amerykańskiej uroczyste nabożeństwo połączone z odsłonięciem pomnika na grobie sp. Gen. Władysława Bortnowskiego. Sam program uroczystości przedstawia się następująco:

O godzinie 11:30 zbiórka pocztów sztandarowych SWAP;

O godzinie 12:00 odprawiona zostanie w Sanktuarium MBC Msza św. za spokój duszy sp. Generała przez naczelnego kapelana Ks. Prałata Aleksandra Fronczaka. W czasie tej uroczystości okolicznościowe kazanie wygłosi O. Michał Zembrzuski, Wikariusz Generalny OO. Paulinów. Po Mszy św. odsłonięcia pomnika dokona naczelnny komendant SWAP Jan Dec w asyście duchowieństwa, członków SWAP i pielgrzymów. Po złożeniu wieńca Komendant Jan Dec wygłosi przemówienie, a na zakończenie odśpiewana zostanie pieśń narodowa.

„Nowy Dziennik”

Polskiej Organizacji
Wojskowej (P.O.W.).

W sierpniu tegoż samego roku zostaje wysłany do Komendy P.O.W. Nr. 3 w Kijowie. W miesiąc później wraca do Krakowa i obejmuje Komendę Okręgu P.O.W., a w kilka tygodni później bierze czynny udział w rozbrajaniu okupantów austriackich.

W dniu 11 listopada 1918 r. wyrusza z nowo zmobilizowaną kompanią na odsiecz walczących wojsk i ludności miasta Lwowa z bandami ukraińskimi. Wojna zostaje uwieczniona sukcesem dla armii polskiej.

Dalsze koleje życia kierują W. Bortnowskiego na front wilerński, gdzie walczy z hordami bolszewickimi i tu za swoją nieugiętą postawę, za odwagę i bojowość otrzymuje Krzyż Virtuti Militari i Krzyż Walczących. Młodego Bortnowskiego cechowała głęboka wiara, odwaga i doskonała strategia. Za tę waleczność zostaje odznaczony w czasie służby wojskowej 14-cie razy.

Po wojnie polsko-rosyjskiej Władysław Bortnowski wyjeżdża do Paryża, gdzie studiuje 2 lata w Wyższej Szkole Wojennej. Po ukończeniu studiów wraca do kraju i tu pełni kolejno następujące, odpowiedzialne funkcje wojskowe: pierwszego oficera inspektora armii w Wilnie, szefa Oddziału Operacyjnego Sztabu Głównego, Dowódcy Pułku Piechoty i po raz drugi szefa Oddziału Operacyjnego Sztabu Głównego. Przez 5 lat był również inspektorem Armii „Toruń” z kartą na wypadek wojny jako dowódca.

W 1938 r. przejściowo dowodzi Grupą Zaolziańską.

Wybuch II wojny światowej zastaje go na stanowisku Dowódcy Armii Pomorskiej. Walczy na jej czele w rejonie korytarza pomorskiego przez 21 dni. Zaciętość walk z Niemcami charakteryzuje fakt, że wszyscy dowódcy dywizji armii dowodzonej przez Gen. Bortnowskiego byli ranni. Zginęło z nich 5-ciu, w tym 3